UUM NEWS HIGHLIGHTS

☐ The Straits Times ☐ Utusan Malaysia ☐ Kosmo! ☑ BH
☐ Sinar ☐ Star ☐ Metro
Date: 22/10/2026 Page: 12
UUM/AA88/BH/22.10.2026/P:12(1-3)

Mafia korporat, isyarat ketegasan PM, ujian integriti institusi

● Pemulihan aset mempunyai makna ekonomi yang nyata. Hasil yang sah dipulangkan kepada dana awam berpotensi mengurangkan kehilangan sumber fiskal dan menyediakan ruang pembiayaan perkhidmatan rakyat

● Pembaharuan perlu merangkumi pengisytiharan kepentingan, perlindungan pemberi maklumat, kawalan konflik kepentingan dan tatacara pelantikan yang mengurangkan ruang campur tangan tidak wajar

Oleh Prof Dr Halimah Abdul Manaf
bhrencana@bh.com.my

Dekan Pusat Pengajian Kerajaan, Universiti Utara Malaysia (UUM)

Dakwaan kegiatan 'mafia korporat' mencabar lebih daripada ketelusan pasaran modal. Ia menyentuh keupayaan negara memastikan kuasa penguatkuasaan tidak diperdagangkan demi keuntungan peribadi.

Dalam jawapan di Dewan Rakyat pada 20 Oktober, Perdana Menteri, Datuk Seri Anwar Ibrahim, meletakkan isu ini dalam kerangka tatakelola nasional, dengan jenayah korporat perlu ditangani melalui bukti, penyelarasan institusi dan tindakan undang-undang yang konsisten.

Pendekatan itu penting kerana salah laku korporat sering berlaku dalam jaringan hubungan kompleks antara penguasaan syarikat, transaksi saham, kewangan haram dan pengaruh pentadbiran.

Dalam ekonomi politik, keadaan apabila kepentingan tertentu mempengaruhi institusi awam demi manfaat sendiri disebut sebagai *state capture*.

Apabila kepentingan awam dan peribadi bertindih, pasaran kehilangan disiplin, pelabur hilang keyakinan dan masyarakat akhirnya menanggung kosnya.

Perdana Menteri mengingatkan penyalahgunaan pengaruh dalam pengambilalihan syarikat bukan fenomena baharu. Pengalaman lampau mengajar kelemahan pengawasan boleh berlarutan merentas pentadbiran.

Namun, sejarah tidak harus menjadi alasan mengalihkan perhatian daripada dakwaan semasa, khususnya kemungkinan salah guna kuasa oleh pihak diamanahkan menyiasat jenayah. Justeru, tindak balas kerajaan mesti melangkaui polemik politik menuju pembaharuan yang boleh diperiksa hasilnya.

Langkah terpenting ialah arahan Perdana Menteri supaya Peguam Negara mengetuai pasukan petugas khas merentas agensi.

Penyertaan Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM), Polis Diraja Malaysia (PDRM), Bank Negara Malaysia (BNM), Suruhanjaya Sekuriti Malaysia (SC), Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN) serta unit berkaitan pengubahan wang haram membolehkan siasatan yang sebelumnya terpisah diselaraskan.

Pentadbiran tuntut perkongsian maklumat teratur

Rangka kerja bersama ini penting kerana jenayah korporat lazimnya melibatkan pelbagai bidang kuasa, aliran wang dan pemilikan tidak mudah dikesan satu agensi sahaja.

Prinsip *whole-of-government* dalam pentadbiran moden menuntut perkongsian maklumat teratur, bukannya pertindihan kuasa.

Oleh itu, satu protokol operasi bersama perlu menentukan siapa menyiasat, siapa membuat keputusan pendakwaan, bagaimana bukti dikongsi dan bagaimana pengadu dilindungi.

Tanpa garis pemisah jelas, penyelarasan mudah bertukar menjadi birokrasi baharu yang melewatkan penyelesaian serta menjejaskan keberkesanan penguatkuasaan.

Bagaimanapun, penyelarasan tidak bermakna penggabungan kuasa tanpa semak imbang. Setiap agensi mesti mengekalkan mandat undang-undang masing-masing sementara sebarang konflik kepentingan diurus melalui pengecualian pegawai terlibat dan pengawasan bebas.

Rekod transaksi, pemilik benefisial, komunikasi serta pergerakan dana perlu diteliti mengikut standard pembuktian yang sah. Keutuhan kaedah siasatan inilah yang membezakan penguatkuasaan profesional daripada tindakan berdasarkan tekanan politik.

Lebih signifikan, Perdana Menteri menetapkan tempoh tiga bulan bagi penyediaan laporan lengkap untuk didedahkan kepada masyarakat. Janji itu mewujudkan penanda aras akauntabiliti yang jelas.

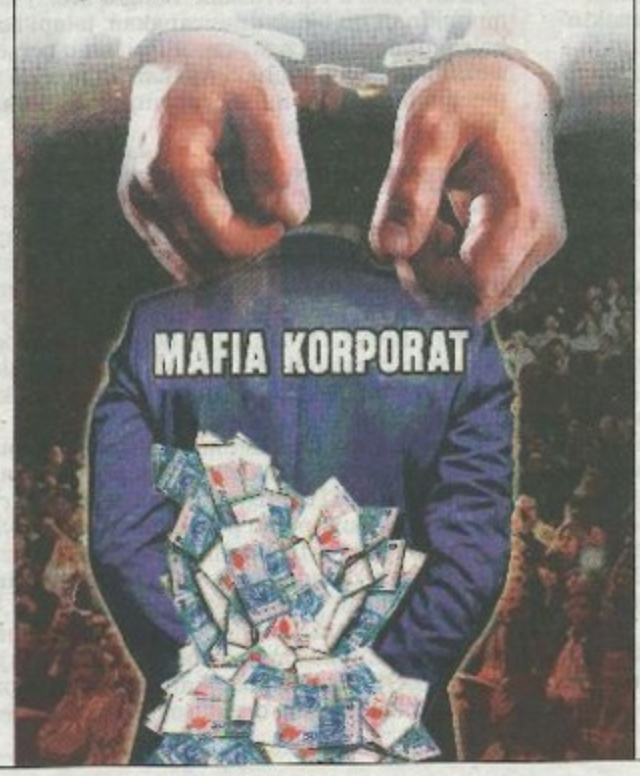
Laporan berkenaan wajar menerangkan skop siasatan, kemajuan tindakan, kekangan perundangan serta cadangan pembaikan institusi, tanpa mendedahkan bukti sensitif yang boleh menjejaskan perbicaraan.

Ketelusan bertanggungjawab akan membolehkan rakyat menilai keberkesanan langkah kerajaan berdasarkan pencapaian, bukan retorik.

Dari sudut pelaksanaan, Perdana Menteri mengemukakan peningkatan tindakan penguatkuasaan sejak 2023, termasuk usaha SC, penyiasatan Op Viking dan pemulihan aset.

Beliau menyebut nilai keseluruhan RM37.53 bilion berkaitan tindakan serta pemulihan, dengan sekitar RM28 bilion berkaitan 1MDB. Angka ini menunjukkan skala usaha dijalankan.

Pada masa sama, kita sewajarnya membezakan aset dibekukan, disita, dilucuthakkan dan benar-benar dipulangkan kepada negara kerana setiap kategori membawa kedudukan undang-undang berlainan.

Pemulihan aset mempunyai makna ekonomi yang nyata. Hasil yang sah dipulangkan kepada dana awam berpotensi mengurangkan kehilangan sumber fiskal dan menyediakan ruang pembiayaan perkhidmatan rakyat.

Bagaimanapun, kejayaan tidak patut diukur melalui jumlah rampasan semata-mata. Petunjuk yang lebih menyeluruh merangkumi kadar penyelesaian siasatan, keberkesanan pendakwaan, perlindungan pelabur dan pengulangan kesalahan.

Ini selaras dengan prinsip good governance yang menekankan kecekapan, ketelusan serta pertanggungjawaban.

Dalam menangani dakwaan terhadap individu tertentu, pendirian Perdana Menteri bahawa tiada sesiapa harus dilindungi wajar dijadikan dasar operasi.

Namun, prinsip sama turut menuntut penghormatan terhadap anggapan tidak bersalah. Pertalian perniagaan atau pemilikan saham sahaja bukan bukti rasuah atau konspirasi.

Dakwaan serius memerlukan jejak transaksi, dokumen korporat dan keterangan. Keberanian menyiasat mesti seiring dengan keadilan prosedur supaya penguatkuasaan tidak bertukar menjadi penghukuman melalui persepsi.

Perdana Menteri turut menyatakan undang-undang sedia ada pada asasnya adalah mencukupi sementara cadangan undang-undang mengenai perusahaan milik kerajaan sedang dirangka.

Cabaran perkukuh kapasiti institusi

Penegasan ini memperlihatkan bahawa cabaran utama bukan sekadar menambah peruntukan undang-undang, tetapi memperkukuh kapasiti institusi untuk menguatkuasakannya.

Pembaharuan perlu merangkumi pengisytiharan kepentingan, perlindungan pemberi maklumat, kawalan konflik kepentingan dan tatacara pelantikan yang mengurangkan ruang campur tangan tidak wajar.

Kerjasama antarabangsa juga perlu diperkukuh memandangkan pemindahan dana serta struktur syarikat boleh merentas sempadan.

Penilaian antarabangsa terhadap sistem pencegahan pengubahan wang haram Malaysia memberikan petunjuk kemajuan dalam kerangka pengawasan.

Bagaimanapun, pengiktirafan terhadap sistem tidak bererti setiap pegawainya bebas daripada kemungkinan salah laku.

Standard institusi yang benar-benar tinggi ialah kesediaan menyiasat kelemahan sendiri apabila wujud asas yang munasabah.

Kesimpulannya, Perdana Menteri wajar dipuji kerana menyediakan pelan penyiasatan rentas agensi yang khusus. Ujian seterusnya ialah memastikan laporan tiga bulan itu lengkap, boleh diteliti dan disusuli tindakan terhadap mana-mana kesalahan yang terbukti.

Reformasi institusi hanya bermakna apabila kuasa tidak lagi menjadi perlindungan kepada kepentingan tertentu. Ketegasan sebenar bukan pada siapa yang disebut, tetapi pada keberanian memastikan sesiapa pun tidak berada di atas undang-undang.